

czwartek, 02.02.2023

2 lutego – Święto Ofiarowania Pańskiego, Matki Bożej Gromnicznej i Dzień Życia Konsekrowanego

2 lutego, Kościół katolicki obchodzi święto Ofiarowania Pańskiego. Czyni to na pamiątkę ofiarowania przez Maryję i Józefa ich pierworodnego syna, Jezusa, w świątyni jerozolimskiej. W polskiej tradycji jest to też święto Matki Bożej Gromnicznej. 2 lutego przypada także Dzień Życia Konsekrowanego. Siostry i bracia zakonnicy, podobnie jak Jezus w świątyni Jerozolimskiej, ofiarowują swoje życie na wyłączną służbę Bogu. W Polsce żyje ok. 30 tys. osób konsekrowanych.

Przed 1969 r. na Zachodzie święto Ofiarowania Pańskiego znane było jako Święto Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny. Po soborze zmieniono nazwę, żeby ukazać chrystocentryczne znaczenie uroczystości. W Polsce od gromnic święconych tego dnia przyjęła się nazwa „Matki Boskiej Gromnicznej”.

Święto Ofiarowania Pańskiego przypada czterdziestego dnia po Bożym Narodzeniu. Jest to pamiątka ofiarowania Pana Jezusa w świątyni jerozolimskiej i dokonania przez Matkę Bożą obrzędu oczyszczenia.

Według Ewangelii Jezus, zgodnie z prawem żydowskim, jako pierworodny syn był ofiarowany Bogu w świątyni jerozolimskiej. Wtedy też starzec Symeon wypowiedział prorocтво nazywając Jezusa „światłem na oświecenie pogan i chwałą Izraela”. Dlatego święto to jest bogate w symbolikę światła.

Na pamiątkę ocalenia pierworodnych synów Izraela podczas niewoli egipskiej każdy pierworodny syn u Żydów był uważany za własność Boga. Dlatego czterdziestego dnia po jego urodzeniu należało zanieść syna do świątyni w Jerozolimie, złożyć go w ręce kapłana, a następnie wykupić za symboliczną opłatą. Równocześnie z obrzędem ofiarowania i wykupu pierworodnego syna łączyła się ceremonia oczyszczenia matki dziecka. Z tej okazji matka była zobowiązana złożyć ofiarę z baranka, a jeśli jej na to nie pozwalało zbyt wielkie ubóstwo – przynajmniej ofiarę z dwóch synogarlic lub gołębi. Fakt, że Maryja i Józef złożyli synogarlicę, świadczy, że byli bardzo ubodzy.

Święto Ofiarowania Pana Jezusa należy do najdawniejszych, gdyż było obchodzone w Jerozolimie już w IV w., a więc zaraz po ustaniu prześladowań. Dwa wieki później pojawiło się również w Kościele zachodnim. W Jerozolimie odbywały się – zazwyczaj nocą – uroczyste procesje ze świecami.

Według podania, procesja z zapalonymi świecami była znana w Rzymie już w czasach papieża św. Gelazego w 492 r. Od X w. upowszechnił się obrzęd poświęcania świec, których płomień symbolizuje Jezusa – Światłość świata, Chrystusa, który uciszał burze, był, jest i na zawsze pozostanie Panem wszystkich praw natury. Momentem najuroczystszy apoteozy Chrystusa jako światła, który oświeca narody, jest podniosły obrzęd Wigilii Paschalnej – poświęcenie paschału i przepiękny hymn Exsultet.

W Rzymie w tym dniu odbywała się najstarsza maryjna procesja, której uczestnicy nieśli zapalone świece.

Prawdopodobnie ta procesja do największego sanktuarium rzymskiego – bazyliki Matki Bożej Większej – nadała świętu Pańskiemu charakter maryjny, który z wolna zaczął przeważać. Przypuszcza się, że już w VI w. celebrowano je w Konstantynopolu, w którym zwrócono też większą uwagę na maryjny charakter święta.

Od X w. – jak już wspomnieliśmy – pojawia się obrzęd poświęcenia świec, który jeszcze podkreśla i ubogaca symbolikę światła. Nawiązuje ona bezpośrednio do wielkanocnego paschału, który wyraża zwycięstwo nad śmiercią, grzechem i szatanem. Ofiarowanie Jezusa oznacza początek nowego przymierza i nowego kapłaństwa, w którym Syn Boży sam jest Świątynią, Kapłanem i Ofiarą. Treść tego święta podkreśla zamierzoną przez Boga powszechność zbawienia, które ma objąć nawet pogan

Matki Bożej Gromniczej

W Polsce święto ma charakter zdecydowanie maryjny – stąd nazywane jest świętem Matki Bożej Gromniczej. Nazwa pochodzi od gromów, przed którymi strzec miały stawiane podczas burzy w oknach zapalone świece.

W kościele dokonuje się poświęcenia gromnic przyniesionych przez wiernych. Liturgię tego święta rozpoczyna obrzęd błogosławienia świec i procesja z nimi na uroczyste sprawowanie Eucharystii. Kapłan wypowiada słowa modlitwy, w której prosi, aby „wszyscy, którzy zgromadzili się w tej świątyni z płonącymi świecami, mogli kiedyś oglądać blask chwały Chrystusa”.

Gromnice te, jak wskazuje stara modlitwa na ich poświęcenie, miały być wykonane z pszczelego wosku. W różnych regionach były one różnie przystrajane. Podczas Mszy trzymano je zapalone, często starano się je z tym poświęconym ogniem donieść do domu. Tam gospodarz błogosławił nimi dobytek, a dymem robił krzyżyk nad drzwiami i oknami, modląc się o ochronę przed wszelkimi niebezpieczeństwami.

Na znak zawierzenia Maryi w czasie klęsk, szczególnie podczas burzy, w domach i gospodarstwach, również zapala się gromnice. Jako gromnice służą też świece chrzcielne, kiedy to w życie nowo ochrzczonej osoby wkracza światło wiary, która prowadzi przez życie. Pobłogosławione 2 lutego świece podaje się też umierającym.

Ze świętem Matki Bożej Gromniczej kończy się w Polsce okres śpiewania kolęd, trzymania żłóbków i choinek – kończy się tradycyjny (a nie liturgiczny – ten skończył się świętem Chrztu Pańskiego) okres Bożego Narodzenia. Święto zamyka więc cykl uroczystości związanych z objawieniem się światu Słowa Wcielonego. Liturgia po raz ostatni w tym roku ukazuje nam Chrystusa-Dziecię

Dzień Życia Konsekrowanego

2 lutego przypada w Kościele katolickim także Dzień Życia Konsekrowanego, który ustanowił w 1997 roku święty papież Jan Paweł II, stwarzając okazję do głębszej refleksji całego Kościoła nad darem życia poświęconego Bogu. Siostry i bracia zakonnicy, a także członkowie instytutów świeckich, stowarzyszeń życia apostołowskiego, pustelnicy, dziewice i wdowy podobnie jak Jezus w świątyni Jerozolimskiej, ofiarowują swoje życie na wyłączną służbę Bogu.

W Polsce żyje ok. 30 tys. osób konsekrowanych. Największą grupę stanowią siostry ze zgromadzeń czynnych – ok. 16 tys. osób. W klasztorach kontemplacyjnych żyje ok. 1200 mniszek. Męskie instytuty życia konsekrowanego liczą ok. 11 tys. zakonników. Do Instytutów Świeckich w Polsce należy ok. 1000 osób a ok. 800 osób wybrało indywidualną formę życia konsekrowanego. Dane z ostatnich lat pokazują, że liczba zakonnic, zakonników i mniszek powoli lecz systematycznie spada. Względnie stabilna jest liczba członków Instytutów Świeckich, natomiast wzrasta liczba osób, które przyjęły indywidualną konsekrację.

Tradycyjnie 2 lutego w kościołach w Polsce odbywa się zbiórka na potrzeby zakonów klauzurowych.

źródło ekai.pl